

Asia: VN/3785/2024

Lausuntopyyntö: hallituksen esitysluonnos eduskunnalle rautatieliikenteen toimivaltaisia viranomaisia koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

RAU:n lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle rautatieliikenteen toimivaltaisia viranomaisia koskevaksi lainsäädännöksi

Traficomista tulee junaliikenteen kilpailuttamisesta vastaava viranomainen ja ostoliikenteen järjestämismahdollisuus taataan jatkossa alueellisille viranomaisille. RAU pitää lähtökohtaisesti hyvänä, että viranomaistehtävät siirretään ministeriöstä Traficomille. Junaliikenteen kehittäminen tulee olla pitkäjänteistä eikä poliittisten suhdanteiden pitäisi tehdä vaikuttaa äkkinäisiä linjamuutoksia.

Kuntien rahoitusvastuuta lisätään Suomen rautatieliikenteessä

RAU kannattaa alueellisten toimijoille rautatieliikenteen järjestämisen mahdollistamista, mutta tämä ei saa kuitenkaan merkitä, että alueellisen liikenteen rahoitusvastuuta sysätään kunnille. Valtio on siirtänyt kuntien kontolle jo suurten liikenneinvestointien rahoittamisesta. Parhailaan Länsiradan radanvarren kunnilta edellytetään mittavaa maksuosuutta ratainvestoinnin rahoittamisesta, vaikka kyseessä on valtakunnallinen ja valtion vastuulla oleva liikenneverkko. Kunnat ovat olleet kriittisiä omasta kyvystään rahoittaa lisäliikennettä ja etenkin kuvanneet vaikeutta sitoutua 2030 jälkeiseen aikaan. Valtiolla on vahvemmat hartiat ylläpitää vähäliikenteisten reittien palvelutarjontaa ja mahdollistaa koko Suomen saavutettavuus.

RAU:n mielestä alueellisen liikenteen järjestämisessä ei tule heikentää palvelutasoa tavalla, mitä Traficom on omassa selvityksessään esittänyt. RAU:n mielestä palvelutasoa ei myöskään tule heikentää siirtämällä liikennettä kiskobusseista linja-autoilla hoidettavaksi.

RAU pitää huonona, että lakiesityksellä ollaan poistamassa suoramarkkinointien mahdollisuus alle 7,5 miljoonan euron tai alle 500 000 junakilometrin suuruista junaliikenteen ostoista.

Kilpailuttamisprosessit ovat huomattavan raskaista hallinnollisia prosesseja ja suoramarkkinointi voi olla joissakin tilanteissa kokonaistaloudellisin ja tarkoituksenmukaisin ratkaisu.

Hallituksen tulee olla pragmaattinen eikä rajata tulevia valinnanmahdollisuuksia. Aina on mahdollisuus järjestää kilpailutus, muttei ei ole mitään syytä sulkea yhtä hankintatapaa pois keinovalikoimasta omin kansallisin päätöksin.

RAU kannattaa viranomaisten roolien muuttamista ja suhtautuu kilpailuun avoimesti, mutta edellyttää, että henkilöstön asemasta sovitaan selkeästi. Kilpailun avaaminen ei saa johtaa henkilöstön aseman heikentämiseen. Valtio tulee sitoutua kilpailuissa liikkeenluovutus – periaatteisiin, joiden mukaisesti henkilöstö siirtyy kilpailun voittaneelle operaattorin palveluun nykyisin työehdoin.

Lehtinen Markku
Rautatiealan Unioni RAU ry